

Posudek oponenta k diplomové práci

Název práce: Lost Media: Collecting and Archiving of Artefacts from the Digital Era

Hodnocení práce: Výborně

Vedoucí práce: Mgr. Vít Šisler, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Čeněk Pýcha, Ph.D.

Řešitelka práce: Bc. Veronika Hanáková

Text posudku

Veronika Hanáková si za téma své diplomové práce zvolila problematiku ztracených médií a archivace digitálních objektů. Jde o relevantní téma, jež mnoho profesionálů, ale i amatérských sběratelů pociťuje ve své praxi. Hanáková praxi zohledňuje (především v případové studii), ale celek práce vychází především z aktuální interdisciplinární debaty (archeologie médií, nová filmová studia) v oblasti teorie archivu a kulturní praxe archivování. Největší přínos práce spočívá v tom, že se autorka rozhodla svou kvalifikační prací do této debaty zapojit. Hanáková diskuzi nesporně posouvá a obohacuje. Zvolený jazyk práce (angličtina) nahrává tomu, aby autorčiny teze nebyly prověřeny jen prostřednictvím této obhajoby, ale i v akademickém provozu, do kterého by se autorka měla zapojit.

Rozdělení kapitol odráží autorčino postupné rozvíjení tématu. První kapitola je pojmenována jako *Context and Theoretical Background* (což nijak nezakrývá fakt, že charakter celé práce je teoretický) a autorka zde ukotvuje základní pojmy a teze, z nichž za nejpodstatnější považují zavedení pojmu *archivní imaginace*. Právě autorčino pojetí archivní imaginace přináší srozumitelný rámec a klíč i pro čtenáře, kteří nemusejí být obeznámeni s aktuálním stavem debaty v oboru (v tomto případě postkoloniální archivní teorie, ale i paměťových studií). Autorka vychází z mnoha autorit, nad nimiž ční Walter Benjamin a jeho pojetí *fetišistického sběratele*. Tento krok považují za odvážný, ale zároveň funkční. Pokud se nepletu, tak se nejedná o pojem, jež by byl vysoko v „benjaminovském“ kánonu, takže může být otevřen kreativní interpretaci. Je zřejmé, že pojem pro autorku v tomto rámci fungoval a umožnil ji rozpracovat své vlastní teze a posunout debatu do nové roviny. Taková práce s autoritou je náročná, akademicky zcela korektní (při zohlednění jak původního textu, tak aktuálního stavu debaty), na úrovni kvalifikačních prací spíše neobvyklá. Dalším krokem, který autorka činí, je zapracování případové studie (star wipe – překrývačky hvězdou) do celku práce jako empirického materiálu, na němž může čtenář prozkoušet teoretické teze. Takže i v úvodní kapitole se empirický materiál objevuje jako podklad pro definici materiality digitálního objektu.

Další kapitola se soustředí na pojetí archivu. Autorka opět přináší poučený vhled do současné konceptualizace archivu, vybírá vzhledem ke své výzkumné otázce a případové studii relevantní pojetí archivního objektu (Art, Original, Dispositif). Samotné jádro práce dle mého názoru tvoří kapitola *Fetishistic Collector*, v níž autorka plně rozvíjí pojem Waltera Benjamina. Sběratel Hanákové slouží především k tomu, aby poukázala na dynamiku celého procesu sbírání/uchovávání/archivace. To pak autorce umožňuje vytvořit tři pokusy o zachycení překrývačky hvězdou – chápání objektu prizmatem databáze, uchopení překrývačky jako (kulturní) techniky, a především identifikace překrývačky jako triku (a gimmick). Právě perspektiva triku ve spojení s postavou fetišistického sběratele přináší pro mě pointu celého textu: „A gimmick needs its collector to become an object, to be seen and recognised, to gain its

mediality.“ (str. 59) Tuto tezi by bylo možné dále rozpracovávat, což autorka naznačuje například pojetím temporality a práce, jež je v (archivovaném) triku obsažena.

Veronika Hanáková předkládá přesvědčivou teoretickou práci. Text je psán srozumitelnou angličtinou, jež čerpá ze zavedeného slovníku mediální teorie. Přestože je práce plná inspirujících tezí a nápadů, jedná se o relativně hutný a čtenářsky náročný text. Oceňuji pokusy o opakující rétorické figury, jež by čtení mohly usnadnit (blink of an eye). Věřím, že autorka bude mít možnost dále rozvinout i tento aspekt textu. V poděkování je zmíněna videoesej, na které se autorka podílela a jež jí umožnila rozvinout některé teze. Myslím, že i reflexe tohoto postupu by mohla být součástí kvalifikační práce, ale další odkazy jsem v textu nenašel. Možná by videoesej mohla obohatit i poněkud skromnou obrazovou přílohu, vizuální téma by se v tomto směru nabízelo k pečlivějšímu zpracování. V každém případě ale předložená práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě s hodnocením výborně.

Čeněk Pýcha

Otázky k obhajobě

Kde autorka vidí hranici mezi sbíráním a archivováním? Hraje zde nějakou roli institucionální povaha archivace?

Jak vypadá sbírka fetišistického sběratele? Nacházíme v ní i další digitální objekty? Jak s takovou sbírkou naložit po smrti sběratele?

Hodnoticí tabulka

Aspekt práce	Vysvětlení	Možné bodové hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	Výborně metodologicky ukotvená práce.	0-40 bodů 38
přínos a novost práce	Práce je bezesporu přínosná.	0-20 bodů 19
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	V pořádku.	0-20 bodů 19
slohové zpracování	Místy příliš hutný text.	0-15 bodů 12
gramatika textu	Bez připomínek.	0-5 bodů 5
CELKEM		max. 100 bodů 93

Hodnocení mgr. prací

Bodový zisk za práci	Hodnocení
0-50 bodů	Neprospěl, nedoporučeno k obhajobě
51-60 bodů	Dobře (3)
61-80 bodů	Velmi dobře (2)
81-100 bodů	Výborně (1)